

فصلنامه مدیریت و توسعه ورزش
سال دهم، شماره چهارم، پیاپی ۲۸

عوامل تسهیل کننده توسعه گردشگری ماجراجویی با رویکرد ورزش‌های آبی در استان خوزستان

مهدی زنده بودی^{۱*}، سیده ناهید شتاب بوشهری^۲، امین خطیبی^۳

تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۱۰/۲۸

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۰۶/۰۷

چکیده

هدف: این پژوهش با هدف بررسی عوامل تسهیل کننده توسعه گردشگری ماجراجویانه با رویکرد ورزش‌های آبی در استان خوزستان اجرا شد.

روش‌شناسی: این تحقیق پژوهشی کاربردی و از نوع تحقیقات کیفی بود که گردآوری اطلاعات با استفاده از مرور ادبیات تحقیق و مصاحبه انجام گردید. بدین منظور تعداد ۱۶ مصاحبه کیفی نیمه ساختار یافته با اساتید مدیریت ورزشی و اعضای هیئت علمی، مدیران سازمان‌های ورزشی مرتبط و صاحبان حوزه صنعت گردشگری ورزشی ترتیب داده شد و سپس با استفاده از روش تحلیل مضمونی داده‌های حاصل از مصاحبه‌ها در سه مرحله کدگذاری توصیفی، کدگذاری تفسیری و یکپارچه‌سازی از طریق مضامین فراگیر مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. محاسبه پایایی از طریق روش توافق درون موضوعیو با مشخص کردن پروتکل مصاحبه و محورهای اصلی مصاحبه و آزاد بودن پژوهشگر برای طرح پرسش‌ها، روایی پژوهش حاصل شد.

یافته‌ها: در مجموع ۶۹ مضمون توصیفی، ۱۷ مضمون تفسیری تولید شدند که در نهایت در قالب ۳ مضمون فراگیر محیطی، مدیریتی و رفتاری، عوامل تسهیل کننده توسعه گردشگری ورزش‌های ماجراجویانه آبی در استان خوزستان را تبیین می‌کردند.

نتیجه‌گیری: عوامل تسهیل کننده شناخته شده در این پژوهش در سه دسته عوامل زمینه‌ای یا محیطی، سازمانی یا مدیریتی و عوامل رفتاری می‌شوند که در تعامل پویا با یکدیگر قرار دارند.

واژه‌های کلیدی: توسعه گردشگری، گردشگری ماجراجویی، عوامل تسهیل کننده، ورزش ماجراجویانه آبی

۱. دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران.
۲. دانشیار، گروه مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران.
۳. استادیار، گروه مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران.

نشانی الکترونیک نویسنده مسئول: E-mail: Zندهboodi.mehdi@yahoo.com

مقدمه

امروزه رشد پدیده شهرنشینی، موجب جدایی انسان از طبیعت و محیط‌های بکر شده و به‌ناچار انسان با گردش به طبیعت در پی فرصتی برای گذران اوقات فراغت است. از طرفی افراد مایل به فعالیت مخاطره‌آمیز و هیجانی، با سفر به طبیعت سعی در ارضای این نیاز خود دارند؛ بنابراین شکل متفاوتی از گردشگری به نام گردشگری ماجراجویانه پدید آمده که بعنوان فعالیتی هیجان‌آور و تا حدی همراه با ترس و خطر واقعی است، ولی در نهایت پیامدی شاد و ایمن دارد. این فعالیت‌ها گاهی آبی و در زیر اقیانوس یا در امواج خروشان رودها، گاهی فعالیتی هوایی و گاهی در خشکی مانند کوه، بیابان یا جنگل انجام می‌شوند (Vujadinovic et al, 2013). از این رو (Christodoulides, 2012) معتقد است که دیگر بخش جذاب فعالیت ورزشی، ورزش‌های رقابتی نیستند، بلکه آمادگی جسمانی افراطی و ماجراجویانه توسعه یافته و به شکل جدید ورزش بدل شده‌اند (Majidi, 2017). امروزه هر قدر جاذبه‌های گردشگری متنوع و جذاب‌تر باشند، گردشگر بیشتری را جلب خواهند کرد (Henderson, 2011)؛ از این رو از بخش‌های پیشرو در گردشگری، گردشگری ماجراجویانه است و ورزشکاران ماجراجو بطور چشمگیر در سراسر جهان در حال افزایش‌اند (Ghafouri, 2018) و ایران با داشتن انواع شرایط اقلیمی و طبیعی، ظرفیت مناسب تبدیل شدن به قطب گردشگری ماجراجویانه را دارد، اما این مهم نیاز به برنامه‌ریزی، توسعه و بازاریابی دارد (Yasemi, 2014). علیرغم وضعیت مناسب کشور از لحاظ جاذبه‌های مختلف، سهم ایران از درآمد گردشگری ناچیز و نشان‌دهنده توجه کم به توسعه گردشگری

است (Nejad Iranian et al, 2011). در حالیکه به اعتقاد (Korunovski & Marinovski, 2012) گردشگری برای کشورهای در حال توسعه بویژه کشورهای تک محصولی می‌تواند در توسعه اقتصادی و تأمین ارز نقش پررنگی ایفا کند و هر جا که بیکاری شدید است، صنعت گردشگری می‌تواند مناسب‌ترین راه ایجاد اشتغال باشد (Aghajani et al, 2016). کشورهای در حال توسعه دیگر حراج مالی را برای بدست آوردن ارز دنبال نمی‌کنند و اگر نتوانند با صدور کالایی با کیفیت سهم بالایی از تولید جهانی کسب کنند، راه‌حل آنها گسترش گردشگری است. صنعت ورزش ماجراجویانه حوزه جالبی برای پژوهش است و سود آن برای ذینفعان بسیار، ضرورت درک بیشتر این بخش را برجسته می‌سازد (Kellett, & Russell, 2009). فعالیت‌های ماجراجویانه آبی در مناطقی که رودخانه‌های دائمی، دریاچه طبیعی و مصنوعی و مرز آبی با آب‌های آزاد و دریاها دارند، مناسبند (Majidi, 2017) و استان خوزستان نیز با برخورداری از ظرفیت‌های طبیعی مناسب، داشتن رودخانه‌ها و دریاچه‌های متعدد پشت سد و همچنین دسترسی به خلیج فارس و برخورداری از ۳۰۰ کیلومتر نوار ساحلی، جاذبه‌های طبیعی فراوان برای توسعه گردشگری ورزشی ماجراجویانه آبی دارد. از این رو با توجه به وضعیت مستعد این استان برای توسعه گردشگری ورزش‌های ماجراجویانه آبی و فقدان برنامه‌ای منسجم برای توسعه این شاخه از گردشگری، ضروری است با نگرستن به پتانسیل موجود، عوامل تسهیل‌کننده توسعه گردشگری ماجراجویانه آبی در استان خوزستان مورد تحلیل و تبیین قرار گیرند.

مؤلفه‌های تبلیغی مؤثر جذب مخاطب ورزش ماجراجویانه را مفهوم تجربه زنده ورزش ماجراجویانه، نمایش لذت و هیجان، استفاده از شبیه‌ساز و ابزارهای واقعیت مجازی، کلیپ و بازی ماجراجویانه، بازاریابی توصیه‌ای، تبلیغ در شبکه مجازی و رسانه دانست. (Ganji Imcheh (2018) کمبود امکانات و زیرساخت را مانع مهم تبدیل شهرستان‌های اردبیل به قطب گردشگری ماجراجویانه و (Saffari & Sharifi far (2018) توجه به بازاریابی و تبلیغات و امکانات با استاندارد جهانی را در جذب مشتری این نوع گردشگری مؤثر دانستند و (Ghafouri et all (2013) مهمترین عامل توسعه گردشگری ورزش‌های آبی در مازندران را تبلیغات و بازاریابی و پس از آن عامل مدیریت دانستند. از سوی Moeinfard et all (2014) بر تعامل سازنده میان سازمان‌های ذینفع در توسعه گردشگری ورزشی تأکید داشتند و اینترنت را فناوری مهمی برای توسعه گردشگری ورزشی بیان کردند که در تمام زنجیره توزیع خدمات مؤثر است. به نقل از آنان در راستای پرورش متخصصان گردشگری ورزشی، (Amaize (2011) به اهمیت پرورش و تربیت مدیران سازمان‌های مرتبط با گردشگری اشاره می‌کند. (Swart & Bob (2007) نیز یکی از موضوعات کلیدی توسعه گردشگری ورزشی را آموزش و توسعه مهارت‌ها دانسته و (Karlis (2006) نیز توسعه آینده گردشگری ورزشی کانادا را وابسته به پرورش متخصصین تحصیلکرده و جوان می‌داند (Moeinfard et all, 2014). طی گزارشی انجمن تجاری سفرهای ماجراجویانه^۱ در سال ۲۰۱۸، ایجاد تصویر و بازاریابی مقصد، کارآفرینی، ایمنی، منابع فرهنگی، زیرساخت، منابع طبیعی، بهداشت،

بنا بر اجماع تحقیقات مختلف، گردشگری ماجراجویانه، فعالیتی است توأم با ریسک که عوامل مختلف مدیریتی، محیط، تجهیزات، مشتری و حوادث پیش‌بینی نشده در بروز ریسک مؤثر است (Bentley & Page, 2008). در این راستا (Nathanson et all (2015) به ارزیابی پزشکی پیش از ورزش‌های آبی ماجراجویانه اشاره کرده و غرق‌شدگی را علت اصلی مرگ و میر در این ورزش‌ها دانستند. به اعتقاد آنان آب و هوا عاملی مهم در ورزش در آب‌های خروشان است؛ باران سیل‌آسا، ذوب برف یا رهاسازی آب سد می‌تواند با افزایش سریع جریان آب، میزان ریسک را بالا ببرد. در کشور ما نیز استانداردهای مدیریت ایمنی گردشگری ماجراجویانه شامل استاندارد ایزو ۲۱۱۰۱، نحوه مدیریت ایمنی دستگاه ذیربط گردشگری ماجراجویانه؛ استاندارد ۱۷۲۷۳، حداقل صلاحیت راهنمایان و استاندارد ۱۹۰۳۰، حداقل اطلاعات ایمنی را به شرکت‌کننده، پیش، هنگام و پس از فعالیت ماجراجویانه ارائه می‌دهند (Iranian National Standardization Organization, 2014).

در مطالعات پیشین، (Karimi et all (2019) بر اتخاذ سیاست‌های مدیریتی در جهت پیشبرد گردشگری ماجراجویانه ورزشی و راهکارهایی چون مدیریت ایمنی، آموزش و فرهنگ‌سازی، مدیریت اماکن و رویداد و مدیریت کیفیت و نوآوری تأکید داشتند. (Ghafouri (2018) تبلیغات و ارائه خدمات با کیفیت به گردشگران ماجراجویانه، جذب سرمایه‌گذار، تقویت زیرساخت، یکدلی جمعی فعالان گردشگری و برنامه‌ریزی را از عوامل جذب گردشگر ماجراجویانه می‌داند. (Azadi (2018) با تأکید بر نقش بازاریابی حسی،

افراد با انگیزه تفریحی و افراد با انگیزه هیجانی وابسته است. (Nirajan (2016) نیز چالش‌های توسعه گردشگری ماجراجویانه نیال و اهمیت استراتژی مناسب بازاریابی را ارزیابی نمود و بر توسعه زیرساخت، ایمنی و مدیریت ریسک تأکید کرد و مطالعه (Rokenes et all (2015) به نقش راهنما در ایجاد تجربه مثبت فعالیت‌های ماجراجویی دوچرخه کوهستان و اسکی اشاره کرده و بیانگر اهمیت دانش راهنمایان در مورد فعالیت، منطقه و مدیریت ایمنی است که تجاری کم خطر را فراهم می‌کنند. Buckley et all (2014)، نیز در طراحی مدل توسعه گردشگری ماجراجویانه با تأکید بر ورزش قایقرانی آب‌های خروشان، بر رضایت مشتری، تفاوت‌های فرهنگی و تکالیف ایمنی، تأکید کردند. همچنین در تحقیقی (Miettinen & Pajari (2014) بر کارآفرینی در گردشگری ماجراجویانه تأکید دارند و نیاز به یک کارآفرین و سرمایه‌گذار که قیمت‌های مناسبی در این صنعت فراهم کند را از چالش‌های صنعت گردشگری ماجراجویانه دانستند. تحقیقات گذشته، هرکدام به جزئی از عوامل اثرگذار بر توسعه گردشگری بطورعام و گردشگری ماجراجویانه بطور خاص اشاره داشته‌اند. از این رو با نگاه به بستر جغرافیایی و ظرفیت‌های طبیعی مرتبط با فعالیت‌های ورزشی ماجراجویانه آبی در استان خوزستان و فقدان اقدامات پژوهش محور در راستای توسعه این شاخه از گردشگری، این تحقیق در صدد پاسخگویی به این سوال است که عوامل تسهیل‌کننده توسعه موفق گردشگری ورزش‌های ماجراجویانه آبی در استان خوزستان که باید

آموزش، سیاست‌های توسعه پایدار و زیست‌محیطی و استعداد فعالیت‌های ماجراجویانه را بعنوان شاخص‌های توسعه گردشگری ماجراجویانه^۱ تعیین کرد (ATDI, 2018). براساس مطالعه (Giddy(2017) گردشگری ماجراجویانه یکی از مهمترین عوامل توسعه اقتصاد محلی شهرهای کوچک آفریقای جنوبی بود و برای توسعه پایدار باید به بازاریابی و مدیریت گردشگری ماجراجویانه توجه شود. همچنین (Alves et all (2017) اشاره کردند که سود اقتصادی که از پهنه هر هکتار از مقاصد گردشگری ساحلی در جنوب غرب اسپانیا، در یک فصل حاصل می‌شود، از متوسط درآمد سالانه کل پروژه‌های ساحلی در آنجا بیشتر است. مطالعه (Zan Hammerton (2018) نشان می‌دهد استراتژی‌های مدیریتی برای حفاظت پایدار محیطی و توسعه صنعت غواصی اسکوبا در پارک‌های دریایی کشور اسپانیا مفید است و در صنعت گردشگری دریایی، مدیریت زیست محیطی سایت‌ها ضروری است. Carneiro et all (2016) نیز شیوه‌های مدیریت توسعه پایدار و استفاده از توانمندی بومی و محصولات تجدیدپذیر را برای گردشگری ذکر کردند و تحقیق Giddy (2016) & Webb، حاکی از اثر تقویت‌کننده و فزاینده محیط طبیعی بر رفتار و انگیزه گردشگران ماجراجویانه و جذب و بازگشت مجدد آنان به مقصدی خاص است. (Sato et all (2016) ، نیز با شناخت انگیزه گردشگران ماجراجو گزارش کردند افراد حرفه‌ای بیشتر به قصد هیجان و افراد وابسته به خانواده، به قصد تفریح به گردشگری ماجراجویانه می‌پردازند. از این رو بازاریابان باید بدانند کلید بازاریابی موفق، به رضایت هر دو گروه

توسط متولیان و مجریان این امر مورد توجه قرار گیرند، کدامند؟

روش‌شناسی پژوهش

در این پژوهش، از آنجا که لازم بود با توجه عمیق به بستر تحقیق و با استخراج دانش ضمنی خبرگان، پدیده مورد مطالعه از ابعاد گوناگون بررسی شود، روش تحقیق کیفی که رویکردی منعطف بود، استفاده شد و از بین استراتژی‌های مختلف این روش از تحلیل مضمونی^۱ که به خلاقیت محقق در جریان داده کاوی ارج نهاده و محقق می‌تواند سبک و مراحل خاص خود را دنبال کرده و به غنای این شیوه بیفزاید استفاده شد (Mohammad Pour, 2011). بطور کلی، جهت‌گیری پژوهش کاربردی، رویکرد پژوهش استقرایی، استراتژی آن تحلیل مضمونی و هدف تبیین ساختاری بود. شیوه گردآوری داده‌ها با استفاده از مطالعات کتابخانه‌ای و مصاحبه کیفی نیمه‌ساخت یافته بود. روش نمونه‌گیری با استفاده از تکنیک هدفمند نمونه‌گیری گلوله برفی و مصاحبه عمیق با اساتید مدیریت ورزشی و خبرگان حوزه گردشگری ورزشی کشور بود. استراتژی مورد استفاده، تحلیل مضمونی رویه (King & Horrocks, 2010) است و بعنوان یک راهبرد تقلیل و تحلیل داده‌ها است که توسط آن داده‌های کیفی تقسیم‌بندی، طبقه‌بندی، خلاصه و بازسازی^۲ می‌گردد (Given, 2008). این رویه دارای سه مرحله کدگذاری توصیفی، کدگذاری تفسیری و یکپارچه‌سازی از طریق مضامین فراگیر است. در مرحله اول شامل مطالعه دقیق و خط به خط متن مصاحبه‌ها، نسبت دادن مضامین توصیفی به هر قطعه از جملات و در نهایت تولید ۶۹ کد توصیفی بود. در مرحله دوم با مقایسه

مستمر و چندین باره کدهای توصیفی استخراجی در مرحله قبل، کدهای تفسیری ایجاد شد. برای تولید کدهای تفسیری، چندین کد توصیفی در پوشش یک کد تفسیری جمع شدند. بدین ترتیب ۱۷ کد تفسیری از این طریق حاصل شد. قابل ذکر است ۱۶ مصاحبه تا دستیابی به اشباع نظری و عدم تولید کد جدید در چند مصاحبه انتهایی ادامه پیدا کرد. در مرحله سوم، مضامین حاصله از مصاحبه‌ها، تحت سه مضمون فراگیر عوامل محیطی، عوامل مدیریتی و عوامل رفتاری سازماندهی شدند. در این پژوهش، برای محاسبه پایایی از روش توافق درون موضوعی دو کدگذار، از یک دانش‌آموخته دکتری مدیریت ورزشی درخواست شد تا بعنوان کدگذار در پژوهش مشارکت کند. سپس یکی از پژوهشگران همراه با این همکار پژوهش، سه مصاحبه را کدگذاری کردند و درصد توافق درون موضوعی به منزله شاخص ارزیابی پایایی محاسبه شد.

برای حصول روایی، پروتکل مصاحبه شامل شیوه شروع مصاحبه، ورود به بحث و سیر پرسش‌ها تدوین شد و در طول مصاحبه‌ها راهنمای پژوهشگر در مصاحبه بود تا پراکنده‌گویی و نوسان زیاد در مصاحبه‌ها اتفاق نیفتد. از سوی دیگر، با مشخص نمودن محورهای اصلی مصاحبه و آزاد بودن پژوهشگر برای طرح پرسش‌های خود در هر محور، روایی پژوهش حفظ شده است.

یافته‌های پژوهش

در این تحقیق با انجام ۱۶ مصاحبه عمیق با خبرگان حوزه گردشگری ماجراجویانه و تحلیل این مصاحبه‌ها به روش تحلیل مضمونی،

سازمانی و عوامل رفتاری یا محتوایی دسته‌بندی شدند. اطلاعات مربوط به جمعیت شناختی مصاحبه‌شوندگان در جدول ۱ نشان داده شده است.

عوامل تسهیل کننده توسعه گردشگری ورزش‌های ماجراجویانه آبی در استان خوزستان در سه گروه دسته عوامل زمینه‌ای یا محیطی، عوامل مدیریتی یا

جدول ۱. توصیف ویژگی‌های مصاحبه‌شوندگان

ویژگی	گروه	فراوانی	درصد
جنسیت	زن	۴	۲۵٪
	مرد	۱۲	۷۵٪
سابقه پژوهشی یا اجرایی در حوزه مدیریت ورزشی و گردشگری	کمتر از ۵ سال	۰	۰٪
	۵ تا ۱۰ سال	۴	۲۵٪
	۱۱ تا ۱۵ سال	۵	۳۱٪
	۱۶ سال به بالا	۷	۴۴٪
سطح تحصیلات	کارشناسی	۱	۷٪
	کارشناسی ارشد	۲	۱۲٪
	دکتری	۱۳	۸۱٪
رشته تحصیلی	تربیت بدنی	۱۲	۷۵٪
	غیر تربیت بدنی	۴	۲۵٪
گرایش تحصیلی تربیت بدنی	مدیریت ورزشی	۱۰	۸۳٪
	سایر گرایش‌ها	۲	۱۷٪
حوزه فعالیت	اجرایی	۵	۳۱٪
	دانشگاهی	۱۱	۶۹٪

گام بعدی با پالایش مضامین و حذف یا ادغام برخی مضامین که با همدیگر هم پوشانی داشت، نسبت به یکپارچه‌سازی و تشکیل مضامین فراگیر اقدام شد. جدول ۲، نمونه‌ای از خروجی کدهای باز مربوط به عوامل محیطی تسهیل کننده توسعه ورزش‌های ماجراجویانه آبی در استان خوزستان را نشان می‌دهد.

در طی مراحل تحلیل مضمون، برای ایجاد کدهای اولیه و یا مضامین پایه ابتدا داده‌های حاصل از مصاحبه مطالعه شد و فهرستی اولیه از ایده‌های موجود، تهیه شد؛ این گام شامل بخش‌بندی جملات مصاحبه‌ها به طبقه‌ها بود. بدین ترتیب کدهای اولیه یا توصیفی حاصل شد. سپس با تحلیل در سطحی کلان‌تر، با ادغام و تلفیق کدهای مرتبط، نسبت به ایجاد مقوله یا مضامین تفسیری اقدام شد. سپس در

جدول ۲. کدهای باز استخراج شده مربوط به عوامل محیطی

مفهوم(کد)	متن
بهره‌برداری از ظرفیت پلاژها و پارک‌های ساحلی	می‌توان از پلاژها و پارک‌های ساحلی استان در راستای توسعه ورزش‌های ماجراجویانه آبی استفاده کرد.
ظرفیت منطقه آزاد اروند ظرفیت دریاچه‌ها و تالاب‌ها	منطقه آزاد تجاری اروند می‌تواند در توسعه ورزش‌های ماجراجویی آبی استان نقش مهمی ایفا کند. استان خوزستان از دریاچه‌های پشت سد و تالاب‌های مناسبی برای توسعه ورزش‌های ماجراجویی آبی برخوردار است.
بهره‌گیری از سواحل آزاد استان	سواحل استان خوزستان و دسترسی به آب‌های آزاد خلیج فارس، فرصت خوبی برای توسعه ورزش‌های ماجراجویی آبی است.
استعداد رودخانه‌های استان	استان خوزستان از رودخانه‌های دائمی و فصلی زیادی برای توسعه ورزش‌های ماجراجویی آبی برخوردار است.

همانگونه که در جدول ۳ نشان داده شده مضامین توصیفی و تفسیری و فراگیر مربوط به است، پس از استخراج کدهای باز نسبت به ادغام این عوامل اقدام شد.

جدول ۳. نمونه‌ای از ادغام مضامین توصیفی، تفسیری و فراگیر

منبع کد	مضمون پایه یا کد توصیفی	مقوله یا مضمون تفسیری	ابعاد یا مضامین فراگیر
R2	بهره برداری از ظرفیت پلاژها و پارک‌های ساحلی استان جهت فعالیت ورزشی ماجراجویانه آبی		
R5	استفاده از ظرفیت‌های منطقه آزاد تجاری اروند در توسعه گردشگری ورزش‌های ماجراجویانه آبی	تسهیل‌کننده بومی توسعه ورزش‌های ماجراجویی آبی	عوامل محیطی
R7	ظرفیت دریاچه‌های پشت سد و تالاب‌های استان برای توسعه ورزش‌های ماجراجویی آبی		
R10	بهره‌گیری از ظرفیت سواحل استان و دسترسی به آب‌های آزاد		
R12	استعداد رودخانه‌های دائمی و فصلی استان برای توسعه ورزش‌های ماجراجویی آبی		

رفتاری و محیطی تسهیل‌کننده توسعه گردشگری ورزش‌های ماجراجویانه آبی در استان خوزستان شناسایی شدند که چگونگی ارتباط و تعامل این عوامل الگوی ارائه شده، در شکل ۱ نشان داده شده است.

بدین ترتیب همانطور که بصورت نمونه در جداول ۲ و ۳ در رابطه با مضمون فراگیر عوامل محیطی بیان شده است، در رابطه با عوامل مدیریتی و رفتاری نیز نسبت به تعیین مضامین توصیفی، تفسیری و فراگیر اقدام شد و در نهایت، همه عوامل در قالب سه مضمون فراگیر تحت عناوین عوامل مدیریتی،

شکل ۱. عوامل تسهیل‌کننده توسعه گردشگری ورزش‌های ماجراجویانه آبی

داشت و همچنین Karimi et all (2019) و Ghafouri et all (2013) اتخاذ سیاست‌های مدیریتی مناسب را عاملی مؤثر دانستند. توسعه سازمانی بر راه‌اندازی باشگاه‌ها، هیئت و انجمن‌ها و برگزاری رویدادهای داخلی و بین‌المللی ورزش‌های ماجراجویانه آبی اشاره دارد. آنچنانکه Yasemi (2014) به کمبود مسابقات ورزشی ماجراجویانه اشاره کرد. سلسله اقداماتی چون اتخاذ برنامه تبلیغی و عملیات بازاریابی مناسب، شناخت نیاز انگیزشی مشتریان، امکانات و تورهای ارزان و توسعه برند گردشگری ورزش‌های ماجراجویانه آبی استان در حوزه بازاریابی قرار می‌گیرد. آنچنانکه Saffari & Sharifi far (2018) و Ghafouri (2018) نیز بر عناصر آمیخته بازاریابی، تبلیغات و ارائه خدمات با کیفیت و Azadi (2018) بر اهمیت نقش بازاریابی حسی تأکید کردند و Alves et all (2017)، Nirajan (2016) و Giddy (2017) نیز استراتژی‌های مناسب بازاریابی را از شروط توسعه پایدار گردشگری ماجراجویانه دانستند. گزارش سال ۲۰۱۸ انجمن تجاری گردشگری ماجراجویانه (2018) ATDI، نیز یکی از شاخص‌های توسعه گردشگری ماجراجویانه را تصویر و بازاریابی مقصد قرار داد. در مطالعه حاضر، مشارکت بین‌سازمانی مبتنی تقویت هماهنگی، مشارکت همه ذینفعان، تعامل با نهادهای امنیتی و بهره‌جستن از توان افراد محلی در ارائه خدمات گردشگری ورزش‌های ماجراجویانه آبی است. Moeinfard et all (2014) و Yasemi (2014) نیز مشارکت عمومی و تعامل سازنده میان بخش‌های ذینفع را لازم دانسته و Ghafouri (2018) یکدلی جمعی را در جذب گردشگر ماجراجویانه مؤثر می‌داند.

در این پژوهش عوامل تسهیل کننده توسعه گردشگری ورزش‌های ماجراجویانه آبی در استان خوزستان شامل سه دسته عوامل محیطی، مدیریتی و رفتاری می‌شوند که در تعامل پویا با یکدیگر هستند؛ در نتیجه توسعه این شاخه از گردشگری نیازمند تمرکز تلاش مجریان و برنامه‌ریزان امر به تحقق همه ریزعامل‌های محیطی، مدیریتی و رفتاری مشخص شده در این تحقیق است که تعامل و پیوستگی این عوامل با همدیگر، اثربخشی هر کدام را می‌تواند متأثر سازد؛ از این رو برنامه توسعه گردشگری ورزش‌های آبی در استان خوزستان نیاز به رعایت توازن و تعادل در تحقق همه عوامل تسهیل کننده دارد.

بحث و نتیجه‌گیری

بر اساس الگوی حاصل از تحلیل مضمونی، توسعه پایدار گردشگری ماجراجویانه و گسترش آن با تأکید بر رویکرد ورزش‌های ماجراجویی آبی مستلزم بسط و تعامل همه عوامل تسهیل کننده محیطی، مدیریتی و رفتاری است و توسعه نامتعادل این مکانیزم‌ها، بر عدم تحقق توسعه گردشگری ورزشی ماجراجویانه آبی به نحو بازراندهای مؤثر است. براساس تحلیل مضمونی عوامل مدیریتی تسهیل کننده گردشگری ورزش‌های ماجراجویی آبی شامل برنامه‌ریزی استراتژیک، توسعه سازمانی، بازاریابی، مشارکت بین نهادی، نظارت، مدیریت سرمایه و کارآفرینی و مدیریت ریسک است. تدوین برنامه استراتژیک، لزوم برنامه جامع توسعه رشته‌های ورزشی ماجراجویی آبی مستعد و نیز بهبود اندیشه راهبرد محوری مدیران این حوزه است. همانگونه که Zan Hammerton (2018) نیز بر انجام برنامه‌ریزی جامع و استراتژی‌های مدیریتی تأکید

مدیریتی و جایگاه مرتبط آن با سایر مولفه‌ها در سوق دادن و هدایت تمامی فعالیت‌ها به سمت توسعه مطلوب گردشگری ورزش‌های ماجراجویانه آبی است.

براساس نتایج تحقیق، بستر یا عوامل زمینه‌ای تسهیل‌کننده توسعه گردشگری ورزش‌های ماجراجویانه آبی شامل توسعه زیرساخت عمومی و اختصاصی، توسعه ایمنی و امداد، توسعه خدمات شامل خدمات مسافرتی و راهنمایی سفر، خدمات رفاهی، بهداشت و درمان، اسکان و همچنین توسعه فناوری و توجه به الزامات زیست‌محیطی و هواشناسی و در کنار آن عوامل بومی تسهیل‌کننده است که در محیط پیرامونی گردشگری ورزش‌های ماجراجویانه آبی استان خوزستان وجود دارد. توسعه زیرساخت عمومی دربردارنده گسترش حمل و نقل، راه ارتباطی و خدمات زیربنایی و توسعه زیرساخت اختصاصی بر مکان‌گزینی مناسب و تجهیز سایت‌های گردشگری ورزش‌های ماجراجویانه در مناطق آبی و سواحل خوزستان تأکید دارد. از این رو در مطالعه Ganji Imchek (2018) کمبود امکانات و زیرساخت بعنوان مانع ایجاد قطب گردشگری ماجراجویانه معرفی شده و Nirajan (2016) نیز بر توسعه زیرساخت‌ها تأکید کرد. در این پژوهش، ملاحظات ایمنی؛ بطورکلی ضرورت امکانات و تجهیزات استاندارد، ایمنی مسیر و مکان‌های فعالیت و کاربرد شبیه‌سازها در آموزش مشتریان مبتدی ورزش‌های ماجراجویی آبی جهت حفظ ایمنی آنان را گوشزد می‌کند. در گزارش انجمن تجاری گردشگری ماجراجویانه (ATDI (2018، نیز ایمنی بعنوان شاخص توسعه گردشگری ماجراجویانه مطرح بوده است. توسعه خدمات مسافرتی نیز مستلزم افزایش آژانس‌ها و تسهیلات

مستند به یافته‌های مطالعه حاضر، نظارت و کنترل مستلزم ارزیابی مستمر و نظارت بر بازار و قیمت کالا و خدمات در حوزه گردشگری ورزش‌های ماجراجویی آبی است، همچنین توجه به تولید و نوآوری در این حوزه رشد کارآفرینی را منجر می‌شود و مدیریت سرمایه شامل حمایت و ارائه تسهیلات برای سرمایه‌گذاری خصوصی در حوزه گردشگری ورزش‌های ماجراجویانه آبی است. در مطالعات پیشین، Miettinen & Pajari (2014)، ضمن تأکید بر کارآفرینی به لزوم قیمت‌گذاری مناسب در این صنعت اشاره داشتند. Ghafouri (2018) و Yasemi (2014) نیز بر جذب سرمایه‌گذار و Kellett & Russell (2009) به نقش اسپانسر در صنعت ورزش ماجراجویانه اشاره کرده‌اند. در تحقیق حاضر، مدیریت ریسک بر پیشگیری از حوادث، تأمین امنیت و مدیریت بحران در گردشگری ورزش‌های ماجراجویی آبی متمرکز است. مطالعه Bentley & Page (2008)، نیز بر توجه به عوامل مدیریت، محیط، تجهیزات و حوادث پیش‌بینی نشده و تحقیقات Nirajan و Karimi et all (2019) (2016) بر ایمنی و مدیریت ریسک تأکید کرده‌اند و تدوین استانداردهای ایزو ۲۱۱۰۱؛ استاندارد ۱۷۲۷۳ و ۱۹۰۳۰ همگی مبین لزوم توجه به مدیریت ایمنی گردشگری ماجراجویانه در کشور ماست. از این رو سهم عوامل مدیریتی در توسعه گردشگری ورزش‌های ماجراجویی آبی آنچنانکه در تحقیقات گذشته به آن پرداخته شده و آن‌گونه که در در تحلیل مضمونی در مطالعه حاضر در قالب عواملی تسهیل‌کننده چون برنامه‌ریزی راهبردی، توسعه‌سازمانی، بازاریابی، مشارکت، نظارت، کارآفرینی، سرمایه‌گذاری و مدیریت ریسک تعریف شده‌اند، بیانگر اهمیت مکانیزم‌های

ورزش‌های ماجراجویی آبی به اتخاذ محدودیت تعداد بازدیدکننده در مناطق حفاظت شده، حفظ تنوع اقلیم و جغرافیای منطقه، ممنوعیت روشن کردن آتش، استفاده از مواد مخرب محیط زیست سواحل و مناطق آبی، توجه به چشم‌انداز محیطی و کاربرد منابع انرژی تجدیدپذیر در سایت‌ها، بر می‌گردد. آنچنانکه Carneiro et al (2016) و (Zan Hammerton 2018)، نیز بر حفظ محیط زیست و مدیریت پایدار تأکید دارند و (Nathanson et al 2015) بر توجه به فاکتورهای مربوط به آب و هوا در ورزش آب‌های خروشان؛ از قبیل باران‌های سیل‌آسا، ذوب برف یا رهاسازی آب سدها اشاره می‌کنند. از این رو آنچه از تحقیق حاضر و پژوهش‌های گذشته برمی‌آید، توجه به عوامل تسهیل کننده محیطی از جمله توسعه زیرساخت عمومی و اختصاصی، ایمنی و امنیت، خدمات مسافرتی، رفاهی و بهداشت، خدمات راهنمایی، امداد و نجات، اسکان، فناوری و ملاحظات زیست محیطی و هواشناسی و در کنار آن بهره گرفتن از عوامل پیش برنده یا تسهیل کننده توسعه ورزش‌های ماجراجویانه آبی که ویژه خود استان و برآمده از محیط جغرافیایی و اقلیمی استان و آمایش سرزمینی است و شامل مواردی همچون بهره‌گیری از ظرفیت پارک‌ها و پلاژهای ساحلی موجود، ظرفیت منطقه آزاد اروند، دریاچه‌های پشت سد، تالاب‌ها، رودخانه‌ها و سواحل آزاد استان هستند، همه این مؤلفه‌ها را باید لازمه تحقق توسعه گردشگری ورزش‌های ماجراجویانه آبی در استان خوزستان دانست.

مناسب در زمینه تدارک تورها است. وجود رستوران و اغذیه‌فروشی، امکانات بهداشتی، فروشگاه خرید عمومی و خرید تجهیزات تخصصی ورزش‌های ماجراجویانه آبی در زمره خدمات رفاهی قرار می‌گیرند؛ همچنین معاینات و واکسیناسیون، تأمین دارو و استقرار مراکز درمانی، خدمات بیمه همه در حیطه توسعه بهداشت و درمان قرار می‌گیرند. گزارش سال ۲۰۱۸ انجمن تجاری گردشگری ماجراجویانه (ATDI 2018)، نیز بر شاخص سلامتی و بهداشت، مطالعه (Yasemi 2014) بر خدمات بیمه و (Nathanson et al 2015) به ارزیابی پزشکی پیش از مشارکت در ورزش‌های آبی ماجراجویانه اشاره دارند. خدمات راهنمایی می‌تواند تهیه گشت‌نامه، بروشور اطلاع‌رسانی، بهره جستن از افراد مطلع محلی و یا راهنمایان حرفه‌ای باشد. همانگونه که (Rokenes et al 2015) نیز بر اهمیت دانش راهنمایان و مهارت‌های سازمانی آنان تأکید داشتند. توسعه خدمات امداد رسانی هم نیازمند استقرار مراکز امداد و نجات دریایی و آبی، اورژانس و هلال احمر و ارائه کمک‌های اضطراری در مناطق گردشگری ورزش‌های ماجراجویانه آبی است و توسعه خدمات اسکان از طرفی شامل ایجاد اماکنی موقتی مانند کمپ‌ها و مراکز اسکان صحرائی و از سویی وجود هتل‌ها و مراکز اقامتی مجهز و دائمی در منطقه است. بنا به نتایج تحقیق حاضر، توسعه فناوری نیز مبتنی بر کاربرد تکنولوژی‌های جدید در تجهیزات و همچنین ایجاد ابداعات و نوآوری در انواع رشته‌های ورزشی ماجراجویانه آبی است. از این حیث، Moeinfard et al (2014) نیز به اهمیت فناوری مهم اینترنت در توسعه گردشگری ورزشی اشاره می‌کنند. ملاحظات زیست محیطی در حوزه گردشگری

رسوم محلی توسعه دانش عمومی را دربردارد. در این راستا (Moeinfard et al, 2014) نیز به استفاده از اینترنت و ارائه اطلاعات از این طریق اشاره داشتند. همچنین توسعه گردشگری ورزش‌های ماجراجویانه آبی بدلیل تفاوت فردی مشتریان، انطباق با نیاز و گرایش رفتاری آنان را می‌طلبد که باید در این راستا به تناسب امکانات موجود با علائق مختلف در ورزش‌های ماجراجویی آبی و ارائه اطلاعات در خصوص مناسب بودن این فعالیت‌ها با جنس، سن و توانایی جسمی و روانی افراد توجه شود. آنچنانکه (Giddy & Webb, 2016) نیز بر اهمیت شناخت تفاوت‌های انگیزشی و مؤلفه رضایت مشتری تأکید کرده و (Sato et al, 2016)، توجه به نیازهای فردی را کلید بازاریابی موفق گردشگری ماجراجویانه دانستند. بنابراین تحلیل این یافته‌ها و نتایج تحقیق حاضر بیانگر این نکته است که عدم توجه به نقش عوامل تسهیل‌کننده رفتاری، تحقق مطلوب توسعه گردشگری ورزش‌های ماجراجویانه آبی را به نحو بازدارنده‌ای متأثر خواهد نمود و از سویی اهتمام بر توسعه آموزش، پژوهش، منابع انسانی، فرهنگ، آگاهی‌بخشی و توجه به روحیات مشتری، شرایط تسهیل‌کننده رفتاری مطلوبی را برای تسریع فرایند توسعه گردشگری ورزش‌های ماجراجویانه آبی فراهم می‌سازد.

در یک نتیجه‌گیری نهایی باید اشاره کرد که روش کیفی تحلیل مضمونی به منظور تبیین عوامل تسهیل‌کننده توسعه گردشگری ورزش‌های ماجراجویانه آبی توانست ضمن بررسی جامع همه عوامل پیش‌ران گردشگری در این حیطه از ورزش‌های ماجراجویی، با ریزبینی همه عوامل سه‌گانه مدیریتی، محیطی و رفتاری را که می‌توانند نقش تسهیل‌کننده در توسعه گردشگری

دسته‌ای دیگر از عوامل تسهیل‌کننده توسعه گردشگری ورزش‌های ماجراجویانه آبی شامل توسعه آموزش، پژوهش، تربیت نیروی انسانی، توسعه فرهنگ، اطلاع‌رسانی و دانش عمومی در زمینه گردشگری ورزش‌های ماجراجویی آبی و همچنین توجه به تفاوت فردی مشتریان این نوع گردشگری است. آموزش مجریان و نیز افراد محلی جهت بهبود رفتار و همچنین ایجاد مراکز آموزش مناسب برای شرکت‌کنندگان مبتدی در ورزش‌های ماجراجویانه آبی در محدوده توسعه آموزش قرار می‌گیرد و توسعه پژوهش مستلزم اجرای طرح‌های پژوهشی، توجه به مراکز R&D و انتشار متون تخصصی در حوزه گردشگری ورزش‌های ماجراجویانه آبی است و تربیت نیروی انسانی ضرورت برگزاری دوره‌های مربیگری ورزش‌های مختلف آبی و دوره‌های تخصصی ویژه پرسنل باشگاه‌ها و تدارک‌دهندگان گردشگری ورزش‌های ماجراجویانه را می‌رساند. در این راستا تحقیقات (Swart & Bob, Karlis, 2006) و (Amaize, 2011) نیز تأکید بر اهمیت آموزش، تعلیم و تربیت متخصصان در توسعه گردشگری ورزشی دارند. براساس یافته‌های تحقیق، ایجاد سازگاری و تعامل با تعصبات مذهبی و فرهنگی مناطق فعالیت گردشگری، آگاهی‌بخشی عمومی نسبت به ماهیت فرهنگی ورزش‌های ماجراجویانه آبی و ارتقاء فرهنگ گردشگری‌پذیری همگی از شاخص‌های توسعه فرهنگی و ملزومات اصلاحات رفتاری در این حوزه است. (Buckley et al, 2014). در طراحی مدل توسعه گردشگری ماجراجویانه به در نظر گرفتن تفاوت‌های فرهنگی اشاره کردند. همچنین راه‌اندازی سایت‌های اینترنتی، بهره‌گیری از رسانه، مرکز اطلاع‌رسانی و آگاهی‌بخشی در مورد آداب و

- Bentley, T. A., & Page, S. J. (2008). A decade of injury monitoring in the New Zealand adventure tourism sector: A summary risk analysis. *Tourism Management*, 29(5), 857-869.
  - Buckley, R., McDonald, K., Duan, L., Sun, L., & Chen, L. X. (2014). Chinese model for mass adventure tourism. *Tourism Management*, 44, 5-13.
  - Carneiro, M. J., Breda, Z., & Cordeiro, C. (2016). Sports tourism development and destination sustainability: the case of the coastal area of the Aveiro region, Portugal. *Journal of Sport & Tourism*, 20(3-4), 305-334.
  - Ganji Imcheh, M. (2018). Feasibility of establishing adventure tourism hub in Ardabil province. (Master), Allameh Tabataba'i University. [Persian]
  - Ghafouri, F., Honarvar, A., & Nematpour, R. (2013). Factors affecting the development of water sports tourism in the coastal cities of Mazandaran. *Two Quarterly Journal of Sport Management and Development*, 2(3), 19-30. [Persian]
  - Ghafouri, M. M. (2018). Adventure tourism, operational capacities and sensitivities. *Travel Magazine*(on line), 27(69), 82. [Persian]
  - Giddy, J. K. (2018). A profile of commercial adventure tourism participants in South Africa. *Anatolia*, 29(1), 40-51.
  - Giddy, J. K., & Webb, N. L. (2018). The influence of the environment on adventure tourism: from motivations to experiences. *Current issues in tourism*, 21(18), 2124-2138.
  - Given, L. M. (2008). *The Sage encyclopedia of qualitative research methods*: Sage publications. Retrieved
- ماجراجویانه ورزش‌های آبی بازی نمایند مشخص کرده و مؤلفه‌های موثری را که باید در برنامه‌ریزی راهبردی و عملیاتی مورد توجه شبکه مجریان حوزه گردشگری ماجراجویانه قرار گیرند، به روشنی تعریف نماید تا بتوان با بهره جستن از این نتایج اقدامات موثرتری در مسیر توسعه این شاخه از گردشگری ماجراجویانه ورزشی به اجرا درآورد.
- منابع**
- Aghajani, H. A., Ravanestan, K., & Yahyatabar, F. (2016). Assessment and Prioritization of Capacity of Different Types of Tourism Areas (Experimental Test: Mazandaran, Gilan and Golestan Provinces). *Hotel and Hosting Studies*, 1(1), 135- 154. [Persian]
  - Alves, B., Ballester, R., Rigall-I-Torrent, R., Ferreira, Ó., & Benavente, J. (2017). How feasible is coastal management? A social benefit analysis of a coastal destination in SW Spain. *Tourism Management*, 60, 188-200.
  - ATDI. (2018). *Adventure Tourism Development Index(ATDI) 2018 report*. Washington Dc.: The George Washington University.
  - Azadi, R. (2018). Identifying the advertising components that affect the attraction of adventure sports audiences based on sensory marketing. (Master), Sport Marketing Management, Department of Physical Education and Sport Sciences, Faculty of Humanities and Social Sciences, Kurdistan University. [Persian]
  - Baral, N. (2016). *Marketing of adventure tourism destination in Nepal*. Bachelor's Thesis, Degree Programme in Tourism. November 2016, Tampere University of Applied Sciences.

- Miettinen, K., & Pajari, M. (2014). Adventure Tourism in Vaasa Region: Demand for a new business. Degree Programme of Hospitality Management, Vaasa University of Applied Sciences. 42-53.
- Moeinfard, M. R., Shooshinasb, P., & Kazemnejad, A. (2014). Strategies for development of recreational sport tourism in Iran. Two Quarterly Journal of Sport Management and Development, 5(2), 1-17. [Persian]
- Mohammad Pour, A. (2011). Qualitative Research Method, Anti-Method 2. Second Edition, Tehran: Sociologists.
- Nathanson, A. T., Young, J. M. J., & Young, C. (2015). Pre-participation medical evaluation for adventure and wilderness watersports. Wilderness & environmental medicine, 26(4), 55-62.
- Nejad, I. F., Alavi, M. Y., & Ashrafpour, A. (2011). Investigating Barriers to Development of Tourism Industry in East Azerbaijan Province and Providing Appropriate Solutions. Journal of Social Sciences Research, 7(28), 144- 165. [Persian]
- Rahnamaei, M. T., Ramazani Gourabi, B., & Razavi Ziabari, S. (2013). Introducing and recognizing the tourism potential of Avisho cave of Masal of Guilan. Journal of Geographical Information, 22(85), 97-109. [Persian]
- Rokenes, A., Schumann, S., & Rose, J. (2015). The art of guiding in nature-based adventure tourism—how guides can create client value and positive experiences on mountain bike and backcountry ski tours. Scandinavian Journal of Hospitality and Tourism, 15(1), 62-82.
- Saffari, E., & Sharifi far, F. (2016). Prioritizing the Influential Indicators
- Henderson, J. C. (2011). Tourism development and politics in the Philippines. Tourismos: An international multi disciplinary journal of tourism, Autumn 2011, 6(2), 159-173.
- Iranian National Standardization Organization (2014). Adventure tourism - Providing information to participants. Technical Commission for Standardization, National Standard of Iran. 1st. Edition, Retrieved. from <http://standard.isiri.gov.ir/>[Persian]
- Karimi, J., Soltanian, L., Bejani, A. (2019). Designing the Sport Adventurous Tourism Development Model; Grounded Theory. Sport Management Studies. Doi: 10.22089/smrj.2019.6327.2288.
- Kellett, P., & Russell, R. (2009). A comparison between mainstream and action sport industries in Australia: A case study of the skateboarding cluster. Sport Management Review, 12(2), 66-78.
- King, N., Horrocks, C., & Brooks, J. (2010). Interviews in qualitative research: 2nd edition, London, United Kingdom, SAGE Publications Limited.
- Majidi, C. (2017). The model of participation in adventure sports. PhD dissertation on sport management, Faculty of Physical Education and Sport Sciences. Kharazmi University. [Persian]
- Majidi, C., & Moharramzadeh, M. (2016). Strategy of development of adventure sports in Sanandaj city using SWOT analysis. Two Quarterly Journal of Research in Sport Management and Motivational Behavior, 6(12), 27-44. [Persian]

of Adventure Tourism Marketing in Going, 7P Mixed Model. Paper presented at the 9th International Conference on Physical Education and Sport Sciences., Tehran. [Persian]

- Sato, S., Kim, H., Buning, R. J., & Harada, M. (2018). Adventure tourism motivation and destination loyalty: A comparison of decision and non-decision makers. *Journal of destination marketing & management*, 8, 74-81.
- Vujadinović, S., Šabić, D., Joksimović, M., Golić, R., Gajić, M., Živković, L., & Milinčić, M. (2013). Possibilities for mountain-based adventure tourism: the case of Serbia. *Bulletin of Geography. Socio-economic Series*, 19(19), 99-111.
- Yasemi, S. (2014). Thrilling Flight in Adventure Tourism., *Citizen Magazine*, 2(373), 6. Retrieved from <http://shahrvand-newspaper.ir/>[Persian]

Facilitating factors for the development of adventure tourism by Water Sports Approach in Khuzestan Province

Zendehboodi Mehdi.^{1*}, Shetab Bushehri Sayede Nahid.²,

Khatibi Amin.³

Received: Jan 18, 2020

Accepted: Aug 28, 2020

Abstract

Objective: This research aimed for investigating the facilitators for developing adventure tourism by Water Sports Approach in Khuzestan Province.

Methodology: This research was the applied research and according to nature was a qualitative research that for collecting information used review the research literature and interview. For this purpose, 16 semi-structured qualitative interviews were arranged with the sports management professors and faculty members, managers of relevant sports organizations and experts in the field of sports tourism industry. Then interview data have been analyzed by using the thematic analysis method in three stages include descriptive encoding, interpretive coding and integration through inclusive content. Reliability calculated by intra-thematic agreement method and validity of research obtained by specifying the interview protocol and the main axes of interview and being free researcher to ask questions.

Results: Overall 69 descriptive themes, 17 interlaced themes were produced that finally in the form of 3 comprehensive environmental, managerial, and behavioral themes explain the facilitating Factors for the development of adventure water sports tourism in Khuzestan Province.

Conclusion: The facilitating factors declared in this research were three types include underlying or environmental factors, organizational or managerial, and behavioral factors that are interacting dynamically.

Keywords: Tourism development, Adventure tourism, Facilitating factors, Adventure water sport

---

1. Ph.D. student of sport management, Faculty of Physical Education and Sports Science, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran, 2. Associate Professor, Department of Sport Management, Faculty of Physical Education and Sports Science, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran, 3. Assistant Professor, Department of Sport Management, Faculty of Physical Education and Sports Science, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran

* Corresponding author's e-mail address: E-mail: Zendehboodi.mehdi@yahoo.com